

Sygn. akt II UK 120/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku D. D.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Poznaniu
o emeryturę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Poznaniu z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt III AUa 2016/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 października 2014 r. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu oddalił apelację D.D. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 2 sierpnia 2013 r., którym oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Poznaniu z dnia 15 lutego 2013 r., odmawiającej ubezpieczonej przyznania prawa do emerytury ze względu na niewykazanie 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że okresy urlopu wychowawczego ubezpieczonej przypadające od dnia 26 kwietnia 1986 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r. są okresami nieskładkowymi, które przy ustalaniu stażu emerytalnego nie mogą być uwzględnione w wymiarze wyższym niż 1/3 udowodnionych okresów składkowych. A zatem ubezpieczona wykazała jedynie 16 lat, 10 miesięcy i 28 dni okresów

składkowych i nieskładkowych. Sądy obydwu instancji stwierdziły również, że okresów urlopu wychowawczego nie można zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i tym samym ubezpieczona nie posiada 15 lat takiej pracy.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła ubezpieczona, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) przez przyjęcie, że okres urlopu wychowawczego i dodatkowego wychowawczego nie jest okresem składkowym oraz art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 32 ust. 4 powyższej ustawy oraz w związku z § 4 ust. 1 i § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez uznanie, że okresy urlopu wychowawczego i dodatkowego wychowawczego nie są okresami pracy w szczególnych warunkach.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych, sprowadzających się do odpowiedzi na pytania:

- czy okres urlopu wychowawczego i dodatkowego urlopu wychowawczego, z którego korzystała skarżąca stanowi okres składkowy, który winien być uwzględniony przy ustalaniu stażu ubezpieczeniowego, skoro jak wynika z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2011 r. (I UZP 1/11, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 14) obowiązujące w tamtym czasie regulacje dotyczące urlopów gwarantowały zachowanie statusu pracownika, a pracownik miał uprawnienia do świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego, a przebywając na urlopie wychowawczym podlegał zaopatrzeniu emerytalnemu nie tylko dlatego, że okres tego urlopu wchodził w staż emerytalny i stanowił o związku czasowym między wiekiem emerytalnym a prawem

do emerytury, ale również ze względu na to, że w okresie tego urlopu zachowywał status pracownika?

- czy do okresu pracy w szczególnych warunkach można zaliczyć okres korzystania przez skarżącą z urlopu wychowawczego i dodatkowego urlopu wychowawczego, skoro zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2011 r., I UZP 1/11, okresy urlopu wychowawczego wykorzystane przed dniem 1 stycznia 1999 r. są okresami podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozostawania w stosunku pracy i jako takie podlegają wliczeniu do stażu pracy, od którego zależy prawo do wcześniejszej emerytury?

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Odnosząc się do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego stwierdzić należy, że aby było to możliwe, to konieczne byłoby przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Zagadnieniem prawnym jest bowiem zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 września

2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, czy z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że zagadnienia prawne sformułowane przez skarżącą w niniejszej skardze nie spełniają opisanych wyżej wymagań.

W przypadku pierwszego zagadnienia prawnego z samej treści przepisu ustawy o emeryturach i rentach wynika bowiem literalnie, że okres urlopu wychowawczego jest okresem nieskładkowym (art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), a więc w powyższym zakresie nie istnieje zagadnienie prawne i nie zmienia tej oceny uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2011 r. (I UZP 1/11, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 14), która dotyczy wykładni art. 29 ust. 3 cytowanej powyżej ustawy o emeryturach i rentach. Natomiast w przypadku drugiego zagadnienia prawnego istnieje utrwalona linia orzecznicza, zgodnie z którą okres przebywania na urlopie wychowawczym nie jest wliczany do okresu pracy w szczególnych warunkach (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 kwietnia 2013 r., I UK 561/12, LEX nr 1324260, z dnia 24 października 2013 r., II UK 127/13, OSNP 2015 nr 1, poz. 14, z dnia 4 września 2014 r., I UK 6/14, Monitor Prawa Pracy 2015 nr 2, s. 104-106 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2010 r., III UK 81/09, LEX nr 989184), a należy pamiętać że istotne zagadnienie prawne oraz potrzeba wykładni przepisów nie występują, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383).

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.